

retsplejelovent og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform) blev indsat en ny bestemmelse om landsretterne, således at antallet af landsdommere, der tidligere var fastsat i § 4, nu er fastsat i § 5.

Til nr. 6 og 7 (§ 170)

Reglerne i retsplejelovens § 170, stk. 1 og 2, om vidneudelukkelse for bestemte persongrupper foreslås udvidet til også at omfatte retsmæglere. Formålet med forslaget er at imødegå den risiko, der ellers kunne være for, at parterne under retsmæglingen ville være tilbageholdende med at komme med følsomme oplysninger af frygt for, at der ville være vidnepligt for retsmægleren, hvis retsmæglingen ikke lykkes, og sagen derfor fortsætter ved retten. Forslaget indebærer, at en retsmægler under en efterfølgende retssag som udgangspunkt ikke uden parternes samtykke må afkræves vidneforklaring om det, som retsmægleren har fået kendskab til i forbindelse med retsmæglingen. Vidneudelukkelsen er dog ikke absolut, idet det foreslås, at retten skal kunne pålægge retsmægleren at afgive vidneforklaring, når forklaringen anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part, eller samfundet findes at berettige til, at forklaring afkræves. Ligesom det er tilfældet for læger og advokater (bortset fra forsvarere i straffesager) efter § 170, stk. 2, må det således afgøres efter en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder, om retsmægleren skal pålægges at afgive vidneforklaring.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 (Kapitel 27)

De foreslåede særlige regler om retsmægling foreslås samlet i et selvstændigt kapitel i retsplejelovent.

Retsmægling bygger på almindelige principper for mægling og mediation, hvor det er parterne selv, der med bistand fra en neutral mægler forhandler sig frem til en for dem tilfredsstillende løsning.

Retsmægling adskiller sig fra traditionel forligsmægling ved domstolene, hvor der tages udgangspunkt i parternes krav og de juridiske aspekter ved konflikten. Ved retsmægling fokuseres i stedet på de interesser og behov, kravene afspejler, ligesom man ved retsmægling kan inddrage andre interesser og behov end dem, som umiddelbart kan udledes af de rejste krav. Formålet med retsmægling er således ikke at afgøre, hvem der har ret eller uret, men snarere at skabe et forum for indgåelse af aftaler, der imødekommer parternes egne behov og deres fremtid. Derfor kan

løsningen blive meget forskellig i sager, der i øvrigt ligner hinanden.

Til § 271

Bestemmelsen fastlægger anvendelsesområdet for de foreslåede regler om retsmægling.

Reglerne om retsmægling kan som udgangspunkt anvendes i alle borgerlige sager, der verserer ved en byret, landsret eller Sø- og Handelsretten. Reglerne finder derimod ikke anvendelse på sager, der er indbragt for Højesteret. Da tinglysningsvæsenet ikke hører under den egentlige retspleje, finder reglerne heller ikke anvendelse på sager, der behandles ved Tinglysningsretten, jf. retsplejelovens § 18, ligesom reglerne ikke finder anvendelse på andre sager uden for den egentlige retspleje, der hører til byretternes virkekreds, jf. retsplejelovens § 11, stk. 2, f.eks. notarialforretninger.

Den grundlæggende betingelse er, at der er tale om en verserende sag. Reglerne finder således i første række anvendelse på borgerlige sager, der er anlagt ved retten ved indlevering af stævning, jf. retsplejelovens § 348. Reglerne finder imidlertid også anvendelse på verserende sager, der ikke er borgerlige retssager i snæver forstand, herunder fogedsager og skiftesager. Reglerne vil således f.eks. kunne finde anvendelse i tvistige fogedsager, der er indbragt for fogedretten ved indlevering af en fogedbegæring, jf. retsplejelovens § 488 og § 598. Reglerne vil også kunne finde anvendelse i ægtefælleskiftesager, når skifteretten har taget en begæring om offentligt skifte til følge, jf. skiftelovens § 64 a, eller i en tvist i forbindelse med behandlingen af et dødsbo eller et konkursbo, hvor tvisten er indbragt for skifteretten efter henholdsvis dødsboskiftelovens § 89, jf. § 98, og konkurslovens § 242.

Er der ikke tale om en verserende sag, finder reglerne ikke anvendelse. »Verserende sager« omfatter f.eks. ikke tilfælde, hvor retten modtager en stævning, som ikke opfylder kravene i retsplejelovens § 348, stk. 2, eller en anmodning om isoleret bevisoptagelse efter retsplejelovens § 343. Nævnes kan også en begæring til skifteretten om indledning af offentligt ægtefælleskifte, jf. skiftelovens § 64 a, da sagen i et sådant tilfælde først kan anses for at versere, når retten har taget begæringen til følge, jf. ovenfor. Retsmægling kan alene anvendes i borgerlige sager. Der vil således ikke kunne ske retsmægling vedrørende et borgerligt krav, der behandles under en straffesag (den såkaldte adhæsiionsproces). Ønskes retsmægling om et sådant krav, må kravet indbringes for retten i den borgerlige retsplejes forer.